

1. Jaké znáte duálové koncovky v češtině?

Pozor!

Množné číslo	Část těla	Přenesený význam
2. pád	„delší tvar“ s koncovkou -ou	„krátké tvary“ noh a ruk
6. pád	„delší tvar“ s koncovkou -ou	Koncovka -ách
7. pád	Koncovka -ama	Koncovka -ami (vzor žena)

!!! Stařec s krátkýma vratkýma nohama X stůl s krátkými vratkými nohami

Dvě oči/uši, několik očí/uší, s očima/ušima X dvě oka/ucha, několik ok/uch, s oky/uchy

Dejte do plurálu:

S bolavým uchem _____ půjdu na ORL. Tašku s utrženým uchem _____ asi vyhodím. Zvoní mi v uchu _____. Drží to v ruce _____. Na noze _____ se mu dělají křečové žíly. Cítí bolest v rameni _____ a koleni _____. Nemůže hýbat ramenem _____ a kolenem _____. Mává rukou _____. Dítě mává malou ručičkou _____. _____ Hodiny s rozbitou ručičkou _____. Umíš stát na (jedna noha) _____? – Ty se ptáš na tohle, když sotva stojím na (nohy) _____! Padám únavou.

2. Zvláštnosti ve vzoru „žena“

- podvzor „gejša“ a sója

K podvzoru „gejša“ patří obecná jména na -ca, -ča, -ša, -(d)ža, např. *skica; dača, gejša, rikša* (vozik), popř. domácká slova jako *babča, čiča, káča* (z osobního jména *Káča*), *mamča, úča*, osobní jména *Dáša, Máša, Káča* apod. Skloňují se podle vzoru „žena“ v sg. i pl.; odlišují se jen pravopisem – místo koncovky -y mají po měkké souhlásce -i: *skici, gejši, káči*. Vlivem měkké souhlásky pronikla do 3. a 6. p. j. č. vedle pravidelné koncovky -e rovněž koncovka -i podle vzoru „růže“, a to u obecných podstatných jmen (s výjimkou slova *skica*) i rodných jmen. Ve 3. a 6. p. j. č. jsou tedy přípustné dubletní tvary, přestože PMČ uvádí u jmen typu *gejša, dueňa* ve 3. a 6. p. j. č. jen koncovku -e.

Stejně skloňování mají taky slova končící na -ja, -ňa (tam se měkká deklinace rozšířila i do jiných pádů; sója se v plurálu nepoužívá)) sója, papája, Máňa apod.

Slova v závorce dejte do správného tvaru:

zrnko (sója) _____, nemám rád (sója) _____, kolik (gejša) _____ jsi viděl,
kola (rikša) _____ se rozbila, v indických městech jezdí hodně (rikša) _____,
minuly mě dvě (rikša) _____, připravuju dvě (skica) _____, udělal několik
(skica) _____, nepůjdeme tam bez (Tána a Stána) _____ a _____, snědl
jsem dvě (papája) _____, koupil několik (papája) _____,
pleťová maska z (papája) _____ odstraňuje mrtvé buňky a vrásky☺

- skloňování dcera a studna

dcera: 3. a 6. pád sg.: dceři

studna: 3., 6. pád sg. + 2. pád pl. podle měkké deklinace

Dejte slova v závorce do singuláru a plurálu:

Otec pořád mluví o (jeho dcera) _____. Rodiče se domlouvají, co koupí (dcera) _____ k narozeninám. Je mí líto (dcera) _____. Věnuje se (dcera) _____ víc než (syn) _____.

Na zahradě máme (vlastní studna) _____. Voda ve (studna) _____ je studená. Vrtání (studna) _____ je náročná práce. Živí se vrtáním (studny) _____.